डी.बी.जे. महाविद्यालय, चिपळूण
स्हामाही परीक्षा – २०२२
विषय – इतिहास

वेळ :– २.३० तास | इयत्ता – ११ वी कला | गुण – ५०

प्र.१ अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पुर्ण करा. (०६)

१) गिलगॅल येथील नवाश्मयुगीन वसाहतीत ———— झाडांची नियोजनपूर्वक लागवड केली होती.

अ) पेरूच्या ब) चिकूच्या क) अंजीराच्या ड) जांभळाच्या

२) लोथल हे नगर तेथील प्रचीन ———— प्रसिद्ध आहे.

अ) शेतीसाठी ब) गोदीसाठी क) कापडासाठी ड) हत्यारासाठी

३) बालाथल येथे मोठ्या प्रमाणावर ———— भांड्याचे उत्पादन होत होते.

अ) दगडाच्या ब) तांब्याच्या क) मातीच्या ड) काचेच्या

४) शेतीचे महत्त्व ऋगवेदाच्या ———— मंडलात मांडलेले आहे.

अ) चौथ्या ब) दहाव्या क) आठव्या ड) सहाव्या

५) गौतम बुद्धांचा जन्म ———— येथे झाला.

अ) कुशिनगर ब) सारनाथ क) लुंबिनी ड) पाटलीपुत्र

६) सिकंदर स्वारीच्या वेळेस तक्षशिला येथे ———— नावाचा राजा राज्य करत होता.

अ) चंद्रगुप्त ब) आंभी क) पुरू ड) शशिगुप्त

प्र.१ ब) गटात न बसणारे शब्द ओळखा. (०४)

१) जुने विकसित संस्कृती असलेले देश –
इजिप्त, चीन, भारत, इंग्लंड.

२) मध्यदेश
अज, भरत, वैकर्ण, मत्स्य.

३) गौतम बुद्ध या नावानेही ओळखले जाऊ लागले.
बुद्ध, तथागत, शाक्यमुनी, वर्धमान महावीर

४) अखमोनीय साम्रज्यातील राजे – दार्युश १ ला, सायरस २ रा, ॲलेक्झॅंडर

प्र.२ अ) चुकीची जोडी दुरूस्त करून लिहा. (०३)

१)	अ)	टायग्रीस व युफ्रेटीस नद्यांचे खोरे	मेसोपोटेमिया
	ब)	नाईल नदीचे खोरे	इराण
	क)	होयांग हो नदीचे खोरे	चीन
	ड)	सिंधू नदीचे खोरे	भारतीय उपखंड
२)	अ)	सावळदा संस्कृती	दायमाबाद
	ब)	माळवा संस्कृती	नावडाटोली
	क)	आहाड संस्कृती	सोनपूर
	ड)	जोर्वे संस्कृती	इनामगाव
३)	अ)	कोसल	श्रवस्ती
	ब)	अंग	चंपा
	क)	मत्स्य	मथुरा
	ड)	गांधार	तक्षशिला

प्र.२ ब) **योग्य कारण निवडून विधाने पूर्ण करा.** (०३)

१) मेसोपोटेमिया संस्कृती ऱ्हास होण्याचे मुख्य कारण –

अ) परकीय आक्रमण ब) पर्यावरणाचा ऱ्हास

क) व्यापारातील नुकसान ड) स्थलांतर

२) गौतम बुद्धांनी ४५ वर्ष सतत भ्रमंती केली कारण –

अ) गुरूच्या शोधासाठी ब) तपश्चर्या करण्यासाठी

क) लोकांना धम्माचा उपदेश करण्यासाठी ड) ज्ञान मिळवण्यासाठी

३) वैदिक लोकांना पणी हे त्यांचे शत्रु वाटत कारण –

अ) ते वेगवेगळ्या जनसमुहातील होते. ब) त्यांची भाषा साम्य होती.

क) ते वैदिक लोकांच्या गाया पळवून नेत ड) ते वैदिकांच्या आज्ञा पाळत नसत.

प्र.३ **पुढील संकल्पना चित्र पूर्ण करा.** (०६)

१) मणी बनविण्याची कार्यपद्धती –

———, ——— कच्च्या माल वाहतूक, गुळगुळीत नियीमत आकाराचे मणी बनवणे.

२) चार आश्रम – ब्रम्हचर्याश्रम, ————, ———— सन्यासाश्रम.

३) प्राचीन साहित्य ————, महाभारत, ————, बौद्ध धर्मग्रंथ.

४) पंचमहा व्रते – सत्य, ————, अस्तेय, ————, ब्रम्हचर्य.

प्र.४ **टिपा लिहा. (कोणतेही ३)** (०६)

१) होलोसीन कालखंड २) माळवा संस्कृती ३) वर्ण व्यवस्था ४) मगध
५) कोसल

प्र.५ **पुढील विधाने सकारण स्पष्ट करा.(कोणतेही २)** (०६)

१) लाजवर्दी दगडांना हडाप्पा संस्कृतीच्या व्यापारात अत्यंत महत्त्व होते.

२) माळवा संस्कृतीच्या लोकांना महाराष्ट्राचे आद्य शेतकरी म्हटले जाते.

३) सोळा महाजन पदांचा उदय झाला.

प्र.६ **तुमचे मत नोंदवा. (कोणतेही २)** (०६)

१) हडप्पा संस्कृतीतील नगरात सुसंघटीत प्रशासन यंत्रणा असावी.

२) प्राचीन काळी तक्षशिला हे विद्येचे व शिक्षणाचे केंद्र होते.

३) नवाश्मयुगात मानवी जीवन शैलीत कमालीचा बदल घडून आला.

प्र.७ **खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही १)** (०५)

१) मातीची भांडी बनविण्यासाठी नवाश्मयुगीन कारागीरांना कोणत्या गोष्टींचे ज्ञान असणे आवश्यक होते.

२) सिकंदरच्या स्वारीचे वर्णन करा.

प्र.८ **दिलेल्या मुद्द्यांआधारे उत्तरे लिहा. (कोणतेही १)** (०५)

१) हडाप्पा संस्कृतीतील नगरांची वैशिष्ये

अ) नगररचना ब) समाजव्यवस्था क) शासनव्यवस्था ड) आर्थिकव्यवस्था

२) चार वेदांविषयी माहिती लिहा.

अ) ऋगवेद ब) यजुर्वेद क) सामवेद ड) अथर्ववेद

D.B.J. College, Chiplun.
First term exam.-2022
Sub- History

Time-2/½ hours. **Std - 11th Arts** **Marks – 50**

3

Q.1 A) Choose the correct alternative and rewrite the Statement. **(06)**

1) " The neolithic People at Gilgal had systematically planted _____ trees.
a) Guava b) Sapodilla c) Fig d) Indian blackberry

2) Lothal is known for its ancient _____
a) agriculture b) dock c) textiles d) tools.

3) The archaeological evidence shows that Balathal was a centre of mass production of _____
a) stone Pots b) Copper Pots c) earthen pots d) glassware

4) The importance of agriculture is clearly emphasised in the _____ mandala of the Rigveda.
a) 4th b) 10th c) 8th d) 6th

5) Gautama Buddha was born in a _____
a) Kushinagar b) Sarnath e) Lumbini d) PataliPutra

6) Taxila was ruled by king _____ at the time of Alexander's advent.
a) Chandragupta b) Ambhi c) Porus d) shashigupta

B) Find the odd man out. **(04)**

1) Countries with ancient civilision
Egypt, China, India, England.

2) Madhyadesha -
Aja, Bharata, vaikarna, Matsya.

3) Gautam Buddha was known as – Buddha,
Tathagata, Shakyamun, Vardhamana Mahavira.

4) Achaemenid emperor-
Daryush I, xerexes, cyrus II, Alexander.

Q.2 A) Find the incorrect pair and write the correct ones. **(03)**

	"A"	"B"
1)	The Valley of Taigris and Euphrates	Mesopotamia
	The valley of Nile	Iran
	The Valley of Huang He	Chaina
	The valley of sindhu and Saraswati	Indian subcontinent
2)	Savalda Culture	Daimabad.
	Malwa Culture	Navadatoli
	Ahar Culture	Sonpur
	Jorwe Culture	Inamgaon
3)	Kosala	Shravasti
	Anga	Champa
	Matsya	Mathura
	Gandhara	Taxila

B) **Choose the correct reason and complete the sentence.**

1) The major reason for the decline of the Mesopotamian civilisation was _____
   1) foreign invansion
   2) deteriorting environment
   3) loss in trade
   4) migration

2) Gautam Buddha travelled continuously for 45 years _____
   1) In the search of Guru
   2) to practice austerities
   3) to preach dhamma
   4) attain enlightenment

3) Panis were looked upon as enemies by the vedic People because_____
   1) they belonged to a different tribe.
   2) their language was impure.
   3) Panis used to steal the cattle of vedic people.
   4) Panis did not obey the order of the vedic People.

Q.3 A) **complete the concept map given below (Any 3)**

1) Bead making method -
   _____, _____to transport raw material To manufacture finished beads.
2) Ashram - Brahmacharyashram, _____ , _____ , Sanyasashram.
3) Ancient Literature - _____ Mahabharat , _____ Bouddh text.
4) Five vows - Satya,_____ , Asteya,_____ Brahama Charya,

Q.4 A) **Write show notes. (Any 3)**

1) Holocene epoch 2) Malwa culture.
3) Varna system 4) Magadha. 5) Kosala.

Q.5 A) **Explain the statements with reasons. (Any 2)**

1) Lapis lazuli had a very important Place in the Harappan trade.
2) .People of Malwa Culture were the first farmers of Maharashtra.
3) Rise of MahajanPadas came into being.

Q.6 **State your opinion. (Any 2)**

1) The Harappan cities seem to have a well organised administrative system.
2) Ancient Taxila was the centre of knowledge and education.
3) There were radical changes in the way of human life during the neolithic age.

Q.7 **Answer the following questions in detail (Any 1)**

1) what knowledge was essential for Neolithic People to make Pottery.
2) Describe Alexander's invasion of India.

Q.8 **Answer the following question with the help of a given Point (Any 1)**

1) The characteristics of Harappan cities.
   a) Town Planning b) Social organization
   c) Administration d) Economy.
2) Write about 4 ved.
   a) Rigveda b) Yajurveda
   c) Samaveda d) Atharveda

D.B.J. COLLEGE, CHIPLUN.

First Term 2022-23

Std:- 11th Arts **Sub:- Geography** **Time:- 2½ Hrs** **Marks:- 50**

Note:- 1) All questions are compulsory. 2) Use the outline map of the World for question no. 4 and tie them to your answer book.
3) Using colorful pencil is allowed. 4) Use the stencil of the world is allowed wherever necessary.
5) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

Q.1.A) Complete the chain. **04**

A	B	C
1) Philippines	1) Kalhari Desert	1)Mayon
2) Sedimentary Rock	2) Circum Pacific belt	2) Ratnagiri
3) Ganpati Pule	3) Dolomite	3) Cold current
4) South Africa	4) Beach	4) Chemical Weathering

B) Identify the incorrect factor: **03**

1}The different parts of fold are:
1)Limb 2)Anticlin 3)Fracture 4)Syncline

2}A type of rok:
1)Igneous 2)Metamorfic 3)Sedimentary 4)Exfoliation

3}An agent of erosion:
1)River 2)Sea waves 3)Glacier 4)Sun

C) Identify the correct correlation: **03**

A : Assertion; R : Reasoning

1)A : Faulting leads to development of fold mountains.
R : Faulting occurs when tensional forces move away from each other.
1)Only A is correct 2)Only R is correct
3)Both A and R are correct and R is the correct explanation of A.
4)Both A and R are correct but R is not the correct explanation of A.

2)A : Gravity is major factor in mass wasting.
R : Gravity pulls all things down to the earth's surface.
1)Only A is correct 2)Only R is correct
3)Both A and R are correct and R is the correct explanation of A.
4)Both A and R are correct but R is not the correct explanation of A.

3)A : Laterite soils are common in mountainous climatic region.
R : Temperature decrease with increasing altitude.
1)Only A is correct 2)Only R is correct
3)Both A and R are correct and R is the correct explanation of A.
4)Both A and R are correct but R is not the correct explanation of A.

D)Fill in the blanks with appropriate alternatives given below and rewrite the sentences. **03**

1)Chemical weathering is most effective and rapid.....climate.
a)dry b)humid c)fluctuating d)cold

2)Matterhorn is located in.....mountain.
a)Himalayas b)Sahyadri c) Alps d)Rocky

3)The precipitation in Taiga and Tundra is.....mm.
a)100 to 300mm b)500 to 1000mm
c)300 to 500mm d)1000 to 1200mm

Q. 2) Give Geographical reasons: (Any THREE) **09**

1)Soft rocks form folds while hard rocks form faults.
2)Oxidation changes the size and colour of the rocks.
3)Human is an agent of weathering.
4)Plucking makes the bedrock rugged.
5)There is no concept of season in equatorial regions.

Q. 3) Differentiate between: (Any THREE) **09**

1)Mercalli scale and Richter scale
2)Weathering and Erosion
3)Attrition and Abrasion
4) 'U' shaped valley and 'V' shaped valley
5)Weather and Climate

6

Q. 4)On an outline map of the world, locate the following and make an index: (Any FIVE) 05

1)Mass wasting region of Himalaya 2)Mauna Loa volcano 3)Sundarban delta
4) Qattar depression 5)Icc sheet of Antarctica
6)Equatorial rainforest of Africa 7)Solifluction effective region of Alpine region

Q. 5) Write short notes on the following. (Any TWO) 08

1)Types of faults 2)Biological weathering 3)Ice sheet

Q.6.A) Read the following passage and gives the answer to the questions below. 04

Nepal Devastated

***2 Big Tremors:- 1)7.9 Richter Scale at 11.40 am**
2)6.6 Richter Scale at 12.19 am
***Epicenter :- Lamjung(Nepal)**

Kathmandu : 25 Apr(PTI)

A powerful earthquake measuring 7.9 on Richter scale struck Nepal today, nearly 1500 people were killed and over 1000 people were injured in the disaster. The quake and a series of serious aftershocks delivered a severe blow to Nepal. The tremors were also felt across vast stretches of east and northeast India. It was also felt in China, Bhutan and as far as Pakistan and Bangladesh. The earthquake with epicenter at Lamjung, around 80 kilometers northwest of Kathmandu, had its impact in several cities in Bihar, West Bengal and Uttar Pradesh.

1)What caused the large-scale casualities?
2)What was the magnitude of the earthquake?
3)Which country was the most affected by the earthquake?
4)Where was the epicenter of the earthquake?

Q.6.B) Draw neat and labelled diagrams.(Any ONE) 02

1)Block Disintegration 2)Mushroom rock

डी . बी . जे . महाविद्यालय, चिपळूण .

प्रथम सत्रः- २०२२-२३

इयत्ताः- ११वी कला **विषयः- भूगोल** **वेळः- २ . ३० तास** **गुणः- ५०**

सूचनाः- १)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत . २)प्रश्न क . ४ करिता पुरविलेल्या जगाच्या नकाशा आराखड्याचा उपयोग करा आणि तो उत्तरपत्रिकेस जोडा.
३)रंगीत पेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे . ४)नकाशा रंगेसीलचा वापर योग्य तेथे करावा . ५)आवश्यकतेनुसार योग्य जागी सुस्पष्ट नकाशे व आराखडे काढावेत .

प्रश्न १ला . अ)साखळी पूर्ण करा: **०४**

अ	ब	क
१)फिलिपाईन्स	१)कलहारी वाळवंट	१)मेऑन
२)स्तरित खडक	२)पॅसिफिकचे अग्निकंकण	२)रत्नागिरी
३)गणपतीपुळे	३)डोलोमाईट	३)थंड प्रवाह
४)दक्षिण आफ्रिका	४)पुळण	४)रासायनिक विदारण

ब) पुढीलपैकी चुकीचा घटक ओळखाः **०३**

१)वलीचे वेगवेगळे भाग:
अ)भूजा ब)अपनती क)प्रस्तरभंग ड)अभिनती

२)खडकांचे प्रकार:
अ)अग्निजन्य ब)रूपांतरित क)स्तरित ड)अपपर्णन

३)अपक्षरणाची कारके:
अ)नदी ब)सागरी लाटा क)हिमनदी ड)सूर्य

क) अचूक सहसंबंध ओळखा ः **०३**

A ः विधान, R ः कारण

१)A ः विभंगामुळे वली पर्वताची निर्मिती होते .
R ः एकमेकांविरूध्द दिशेने ताण निर्माणकारी बलांमुळे विभंग निर्माण होतो .
अ)केवळ A बरोबर आहे . ब) केवळ R बरोबर आहे .
इ)A आणि R हे दोन्ही बरोबर आहे आणि R हे A चे अचूक स्पष्टीकरण आहे .
ई)A आणि R हे दोन्ही बरोबर आहेत परंतु R हे A चे अचूक स्पष्टीकरण नाही .

२)A ः गुरूत्व बल हा विस्तृत झीज प्रक्रियेवर परिणाम करणारा महत्त्वाचा कारक आहे .
R ः गुरूत्व बलामुळे सर्वच गोष्टी भूपृष्ठावर येतात .
अ)केवळ A बरोबर आहे . ब) केवळ R बरोबर आहे .
इ)A आणि R हे दोन्ही बरोबर आहे आणि R हे A चे अचूक स्पष्टीकरण आहे .
ई)A आणि R हे दोन्ही बरोबर आहेत परंतु R हे A चे अचूक स्पष्टीकरण नाही .

३)A ः उंच पर्वतीय हवामान प्रदेशात सामान्यत: जांभी मृदा आढळते .
R ः वाढत्या उंचीनुसार तापमानात घट होत जाते .
अ)केवळ A बरोबर आहे . ब) केवळ R बरोबर आहे .
इ)A आणि R हे दोन्ही बरोबर आहे आणि R हे A चे अचूक स्पष्टीकरण आहे .
ई)A आणि R हे दोन्ही बरोबर आहेत परंतु R हे A चे अचूक स्पष्टीकरण नाही .

ड) रिकाम्या जागी कंसातील योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करून पुन्हा लिहा . **०३**

१) . . . . . हवामानात रासायनिक विदारण खूप प्रभावी व जलद असते .
i)शुष्क ii)आर्द्र iii)बदलत्या iv)थंड

२)मॅटरहॉर्न . . . . . पर्वतामध्ये स्थित आढळतो .
i)हिमालय ii)सह्याद्रि iii)आल्प्स iv)रॉकी

३)तैगा व टुंड्रा प्रदेशात पर्जन्यमान . . . . . मिलिमिटर असते .
i)१०० ते ३०० ii) ५०० ते १००० iii) ३०० ते ५०० iv) १००० ते १२००

प्रश्न २ . भौगोलिक कारणे लिहा . (कोणतेही ३) **०९**

१)मृदु खडकांना वळया पडतात तर कठीण खडकात विभंग होतो .
२)भस्मीकरणामुळे खडकाचा आकार आणि रंग बदलतो .
३) मानव हा विदारणाचा एक कारक आहे .
४)उखडमुळे तळाकडील भाग ओबडधोबड बनतो .
५)विषुववृत्तीय प्रदेशात ऋतु आढळत नाही .

3) loss in trade

9

प्रश्न ३. फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही ३) ०९

१)मर्केली प्रमाण आणि रिश्टर प्रमाण
२)विदारण आणि अपक्षरण
३)अपघर्षण आणि सन्निघर्षण
४)'U' आकाराची दरी आणि 'V' आकाराची दरी
५)हवा आणि हवामान

प्रश्न ४. जगाच्या नकाशा आराखडयात पुढील स्थाने भरा, नावे द्या व सूची तयार करा. (कोणतीही ५) ०५

१) हिमालयातील विस्तृत झीजेचे क्षेत्र
२)मौना लाओ ज्वालामुखी
३)सुंदरवन त्रिभुज प्रदेश
४)कतार खळगा
५)अंटार्क्टिकातील सदैव बर्फाच्छादित प्रदेश
६)आफ्रिकेतील विषुववृत्तीय वर्षावने
७)अल्पाईन क्षेत्रातील मातलोट प्रभावी क्षेत्र

प्रश्न ५. टिपा लिहा. (कोणतीही २) ०८

१)विभंगाचे प्रकार
२)जैविक विदारण
३)बर्फाच्छादित प्रदेश

प्रश्न ६. अ) उताऱ्याचे वाचन करून त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०४

उध्वस्त नेपाल

दोन मोठे हादरे:- १)७.९ रिश्टर स्केल (सकाळी ११.४० वाजता)
२)६.६ रिश्टर स्केल (दुपारी १२.१९ वाजता)
केंद्रबिंदू :- लामजुंग (नेपाल)

नेपाळमध्ये झालेल्या ७.९ रिश्टर स्केल भूकंपामुळे सुमारे १५00 जणांचा मृत्यु झाला असल्याचे आणि हजारो जखमी असल्याचे सरकारने जाहीर केले आहे. या तीव्र भूकंपाचे हादरे भारतातील उत्तर, दक्षिण आणि ईशान्यकडील राज्यांसह चिन, बांग्लादेश, भूटान, पश्चिमेकडे पाकिस्तान तसेच तिबेटपर्यंत जाणवले. भूकंपाचा केंद्रबिंदू असलेले लामजुंग हे जवळपास ८0 किमी काठमांडूपासून वायव्येस असून त्याचा प्रभाव भारतातील काही राज्यतील शहारांपर्यंत पोहचला.

१)मृत्युचे तांडव कशामुळे घडले?
२)या भूकंपाची तीव्रता किती होती?
३)सर्वधित भूकंपामुळे सर्वात जास्त बाधित झालेला देश कोणता?
४)भूकंपाचे केंद्रस्थान कोठे होते?

ब)आकृती काढून नावे द्या. (कोणताही १) ०२

१)खंड विखंडन
२)भूछत्र खडक

डी. बी. जे. महाविद्यालय, चिपळूण

प्रथम सत्र परीक्षा – ऑक्टोबर २०२२
विषय – अर्थशास्त्र
इ. – ११ वी कला/ वाणिज्य

वेळ - २ १/२ तास गुण – ५०

सुचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १) अ) योग्य पर्याय निवडा. (५)

१ 'गरज 'या संकल्पनेशी संबंधित विधाने –
अ गरजा अमर्याद असतात.
ब गरजा पुनरावर्ती असतात.
क गरजा वयानुसार बदलतात.
ड करायची रक्कम भरल्यानंतर शिल्लक राहिलेल्या उत्पन्नाला वैयक्तिक व्ययशक्य उत्पन्न असे म्हणतात.
पर्याय : १) अ, ब २) अ, ब , क ३) फक्त ड ४) अ, ब, क, ड

२ पैशाच्या उत्क्रांतीच्या दृष्ट्यानुसार रचना करा
अ) प्लास्टीक पैसा ब) कागदी पैसा
क) इलेक्ट्रॉनिक पैसा ड) पतपैसा
पर्याय : १) ब, ड, अ, क २) अ, ब, क,ड
३) ड, क, ब, अ ४) क, ब, अ,ड

३ पुढील महितीसाठी P_{25} किती ?
२ , ३ , ५ , ७, ८, ९ , १२
पर्याय १) ३ २) २ ३) ५ ४) ७

४ भारतातील लोकसंख्या वाढीचे चुकीचे कारण -
अ) निरक्षरता ब) लग्नसंस्थेची सार्वकालिकता
क) संयुक्त कुटुंब संस्था ड) जीवनशैलीत सुधारणा
पर्याय. १) अ , ब २) क, ड क) अ, ब, क ४) ड

५ रोजगारनिर्मिती साठी शासकीय योजना
अ) रोजगार हमी योजना ब) स्वर्णजयंती ग्रामस्वरोजगार योजना
क) प्रधानमंत्री रोजगार योजना ड) जवाहर रोजगार योजना
पर्याय. १) अ , ब २) अ , ब, क ३) क , ड ४) अ , ब , क , ड

ब अर्थशास्त्रीय संकल्पना सांगा. (५)

१ मानवी गरज भागवण्याची वस्तूची क्षमता -
२ मोबाईल फोन , टॅबलेट, स्मार्टकार्डद्वारे अदा करता येऊ शकणारा पैसा -
३ माहितीचे १०० भागात विभाजन -
४ जन्मदर व मृत्युदर यांच्यातील फरक -
५ माणसाची क्षमता कामाच्या ठिकाणी पुर्णपणे वापरली न जाण्याची स्थिती -

प्र. २ अ खालील उदाहरणावरुण संकल्पना ओळखुन स्पष्ट करा. (को. २) (४)

१ करुणाची आई मासिक पगारातून दर महिना १००० रु. खर्च वाचवते.
२ वसंतशेठ एका शेतकऱ्याला कोळसा देतात व बदल्यात अन्नधान्य घेतात.
३ बँकेमध्ये संगकाच्या वापरामुळे काही लोकांची नोकरी गेली आहे.

ब फरक स्पष्ट करा (को -२) (५)

१ सूक्ष्म अर्थशास्त्र व स्थूलर्थशास्त्र
२ धातुपैसा व कागदी पैसा
३ ग्रामीण बेरोजगारी व शहरीबेरोजगारी

10

प्र.३ खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या . (को. २)

१ 'मानवी गरज'या संकल्पनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

२ पैशाची प्राथमिक व दुय्यम कार्ये स्पष्ट करा.

३ खालील महितीसाठी Q_3 काढा.

X :	0 – 10	10 – 20	20 – 30	30 – 40	40 – 50	50 – 60
F :	5	10	25	30	20	10

प्र. ४ खालील विधानांशी सहमत आहात का ते सकारण सांगा. (को. २) (८)

१ वास्तुविनिमय पद्धतीत कोणत्याही समस्या नाहीत.

२ भारतात मृत्युदर वेगाने कमी होत आहे.

३ औद्योगिक बेरोजगारीचे अनेक उपप्रकार आहेत.

प्र. ५ खालील उतारा/ आकृती/ सारणीचा अभ्यास करून त्यावरील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (८)

१ **उतारा** ४

भारत जगातील सर्वात तरुण लोकसंख्या असलेला देश आहे. २०२० मध्ये भारतातील मध्यगा वय (Median age) २८ होते. जेव्हा चीन व अमेरिकेत ते ३७, पश्चिम युरोपात ४५ आणि जपानमध्ये ४९ होते. २०१८ पासून भारतातील कार्यक्षम लोकसंख्या (वय १५ ते ६४ वर्ष) ही त्यावर अवलंबून असणाऱ्या (१४ वर्षाखालील मुले व ६५ वर्षावरील वृद्ध) लोकसंखेच्या तुलनेत वेगाने वाढत आहे. याचे काही फायदे आहेत. उदा. श्रमशक्ती पुरवठयात वाढ , महिला श्रमशक्ती पुरवठयात वाढ, बचतीत वाढ, मध्यमवर्गाच्या आकरमानात वाढ इ. तथापी जर आपण पुरेशा संख्येने नोकरीच्या संधी निर्माण केल्या नाहीत. तर ही स्थिती स्फोटक बनु शकते. आपला देश वाढती बेरोजगारी, वाढती सामाजिक अशांती आणि वाढत्या गुन्हेगारीच्या अंधारयुगात ढकलला जाऊ शकतो.

प्रश्न

१ २०२० मध्ये भारतातील मध्यगा वय किती होते ? १

२ कोणत्या वयाच्या लोकसंख्येला अवलंबून असलेली लोकसंख्या असे म्हटले जाते ? १

३ तरुण लोकसंख्या असण्याचे कोणते फायदे देशाला मिळू शकतात ? १

४ तरुण लोकसंख्या वाढत असण्याचे कोणते संभाव्य प्रश्न देशात निर्माण होऊ शकतात ? १

२ **सारणी –** ४

X :	1	2	3	4	5	6
F :	2	5	20	25	15	12

१. वरील महितीचा प्रथम चतुर्थक (Q_1) काढा. २

२. वरील महितीचा पाचवा चतुर्थक (D_5) काढा. २

३. सारणी - ४

भारतातील बेरोजगारीचा दर (राज्यानुसार) ऑगस्ट २०२२
(स्त्रोत : (MIE)

राज्य	दर (%)	राज्य	दर (%)
आंध्रप्रदेश	6	मध्यप्रदेश	2.6
बिहार	12.8	महाराष्ट्र	2.2
छत्तीसगड	0.4	मेघालय	2
दिल्ली	8.2	ओदिशा	2.6
गोवा	13.7	पुद्देचेरी	5.2
गुजरात	2.6	पंजाब	7.4
हरयाणा	37.3	राजस्थान	31.4
हिमाचलप्रदेश	7.3	तमिळनाडू	7.2
जम्मू आणि काश्मिर	32.8	तेलंगण	6.9
झारखंड	17.3	त्रिपुरा	16.3
कर्नाटक	3.5	उत्तरप्रदेश	3.9
केरळ	6.1	पश्चिम बंगाल	7.4

प्रश्न :-

१ सर्वात कमी बेरोजगारी दर असणारे राज्य कोणते ? १

२ सर्वात जास्त बेरोजगारी दर असणारे राज्य कोणते ? १

३ १० % ते २० % यामध्ये बेरोजगारी दर असणारी राज्ये कोणती ? १

४ २०% वर बेरोजगारी दर असणारी राज्ये कोणती ? १

प्र.६ **सविस्तर उत्तरे द्या. (को. १)** (८)

१ खालील संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

१. संपत्ती २. उत्पादन घटक

२. भारतात जन्मदर जास्त असण्याची कारणे कोणती ?

३. भारतातील बेरोजगारीची कारणे कोणती ?

xxxxxxx

13

D. B. J. college, Chiplun

First term examination, October- 2022

Sub.- Economics

Std.- 11th com./ Arts (Div.C)

Time- 2½ hrs. **Marks- 50**

N.B.- 1. All questions are compulsory.

2. Figures to the right indicate full marks.

Q. 1.A) Choose the correct option. 5

1. Statements related to 'want'-

a. Wants are unlimited. b. Wants are recurring.

c. Wants differ with age. d. Income left after paying tax is called as personal disposable income.

Options- 1) a,b 2) a, b, c 3) only d 4) a, b, c, d

2. Arrange in order of evolution of money.

a. plastic money b. paper money c. electronic money d. credit money

options- 1) b, d, a, c 2) a, b, c, d 3) d, c, b, a 4) c, b, a, d

3. Find P_{25} for given data- 2, 3, 5, 7, 8, 9, 12

Options- 1) 3 2) 2 3) 5 4) 7

4. Incorrect reason for population explosion in India.

a. Illiteracy b. universalization of marriage

c. Joint family system d. Upliftment in lifestyle

Options- 1) a, b 2) c, d 3) a,b,c 4) only d

5. Government measures for generation of employment opportunities-

a. Employment Guarantee Scheme b. Swarnajayanti Gram Swarozgar Yojana

c. Pradhanmantri Rozgar Yojana d. Jawahar Rozgar Yojana

Options- 1) a, b 2) a, b, c 3) c, d 4) a, b, c, d

B) Give economic term. 5

1. Capacity of commodity to satisfy human want - ----------
2. Monetary value that can be transferred through mobile phones, tablets, smart cards- ----------
3. Division of data into 100 equal parts- ----------
4. Difference between birth rate and death rate- ----------
5. A situation where person's capacity is underutilized at work place- ----------

Q.2 A) Identify and explain the concept from given illustration. (any 2) 4

1. Karuna's mother saves 1000/- every month from her salary.
2. Vasantsheth provides coal to a farmer and gets in return foodgrains from him.
3. Use of computers has removed some people from job.

B) Distinguish between the following. (any 2) 4

1. Micro Economics and Macro Economics
2. Metallic money and paper money
3. Rural unemployment and urban unemployment

Q.3 Answer the following questions. (any 2) 8

1. Explain features of 'human want'.
2. Explain primary and secondary functions of money.
3. Find quartile 3 for following data.

x	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
f	5	10	25	30	20	10

Q.4 state with reasons whether you agree or disagree with given statements. (any 2) 8

1. There are no difficulties in barter system.
2. Death rate falling rapidly in India.
3. There are various types of industrial unemployment.

Q.5 Study the following table/passage/figure and answer the questions given below. (any 2) 8

1. Passage **(4)**

India has one of the youngest population in the world. By 2020 the median age in India was just 28, compared to 37 in China and U.S.A. , 45 in western Europe and 49 in Japan.

Since 2018 India's working population (age 15 to 64 years) has grown larger than dependent Population (children below age 14 and old people above age 65) . This has certain advantages like, increase in labour force, rise in women's labour force, increase in savings, growth of aspirational middle class etc. However the situation may also result in disaster for country if we are not able to create gainful employment opportunities.It may lead the country into dark age of rising unemployment, growing social unrest and growing crime.

Questions:-

1. What was median age in India in year 2020? (1)
2. Which population is called dependent population? (1)
3. What are advantages of having young population? (1)
4. What are problems associated with rise in young population (1)

2. Table (4)

x	1	2	3	4	5	6
f	2	5	20	25	15	12

Questions:

1. Find quartile 1 for above data. (2)
2. Find decile 5 for above data. (2

3. Table: (4)

Statewise unemployment rate in India for August 2022

(Source- CMIE report)

state	Rate(%)	state	Rate(%)
Andhra Pradesh	6	Madhya Pradesh	2.6
Bihar	12.8	Maharashtra	2.2
Chhattisgarh	0.4	Meghalaya	2
Delhi	8.2	Odisha	2.6
Goa	13.7	Puducherry	5.2
Gujarat	2.6	Punjab	7.4
Haryana	37.3	Rajasthan	31.4
Himachal Pradesh	7.3	Tamil Nadu	7.2
Jammu and Kashmir	32.8	Telangana	6.9
Jharkhand	17.3	Tripura	16.3
Karnataka	3.5	Uttar Pradesh	3.9
Kerala	6.1	West Bengal	7.4

Questions:-

1. Which state has lowest unemployment rate? (1)
2. Which state has highest unemployment rate? (1)
3. Which states have unemployment rate between 10% and 20% ? (1)
4. Which states have unemployment rate above 20% ? (1)

Q.6 Answer in detail. (any 1) 8

1. Explain following concepts in detail:
   a. wealth
   b. factors of production
2. What are the causes of high birth rate in India?
3. What are the causes of unemployment in India ?

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Navkonkan Education Society
D.B.J. College, Chiplun.
First Term Examination - 2022
Sub- Psychology

Time-2/½ hours. **Std - 11th Arts** **Marks – 50**

15

Note: - 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Each Main Question should start on new page.

Q.1) **A) Complete the following statements.** **(04)**

1) ..... process emotions include thinking, memory emotions etc.
a) Mental b) Physical c) Spiritual
2) ..... psychology to deal with the problem during adolescence.
a) Developmental b) Social c) Cognitive
3) According to carl Rogers every individual strives for.....
a) Achievement b) Self actualization c) Status in society.
4) Developmental changes occur in ..... pattern.
a) Predictable b) Unpredictable c) Uncertain

B) Match the following pairs. **(04)**

1) Wilhelm Wundt	1) studies criminal behaviour
2) criminal Psychology	2) from birth to two weeks
3) zygote	3) A single fertilized cell
4) Self - Efficacy	4) Confidence in one's own abilities to complete a task.
	5) Study of conscious

C) State whether the following statements are true of false. **(03)**

1) Psychology is a study of mind.
2) Accepting mistakes helps improving Self esteem.
3) Development proceeds from specific to general.

D) Answer the following questions in one sentence. **(03)**

1) Give the definition of psychology.
2) What is self - Concept?
3) Where is first Psychological Laboratory established?

Q.2) **Answer the following question in 30 to 40 words. (Any One)** **(03)**

1) Write the characteristics of self - efficacy?
2) Explain the Aspects of Asthtang Yoga.

Q.3) **A) Differentiate between (Any Two)** **(04)**

1) Characteristics of high self esteem. — Characteristics of low self esteem.
2) Applied psychology - Theoretical Psychology.
3) Growth — Development

B) Write a short note. (Any One) **(03)**

1) Germinal stage.
2) Steps - to develop a positive a self – image.

Q.4) **Explain the following concepts. (Any Two)** **(06)**

1) Gender identity and gender role.
2) Cognitive Psychology.
3) Behaviour

Q.5) **Answer the following questions with the help of given points in 80 to 100 words each . (Any Two)** **(10)**

1) Explain the theoretical branches of psychology.
1) Developmental psychology 2) Child psychology
3) Social psychology 4) Abnormal psychology
2) Explain the prenatal stages of Development
1) Germinal stage 2) Embryonic Stage 3) Fetal stage.
3) Explain the goals of psychology.
1) Describe 2) Explain 3) Predict 4) Control.

Q.6) **Answer the following questions in details.** **(10)**

Explain the Aspects of self.

OR

Explain the Characteristic of Development.

नवकोकण एज्युकेशन सोसायटी, चिपळूण

डी . वी . जे . महाविद्यालय, चिपळूण

सहामाही परिक्षा - २०२२ - २३

विषय - मानसशास्त्र

17

वर्ग :- ११ वी कला (अ, ब) मार्क्स - ५०

सूचना :- 1) प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न आवश्यक आहे .
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात .
3) प्रत्येक मुख्य प्रश्नांची सुरूवात नवीन पानावर करावी .

प्र .1 अ) खालील विधाने योग्य पर्याय निवडून पूर्ण करा . (4)

१) ---------- प्रक्रियांमध्ये विचार स्मरण, भावना इत्यादींचा समावेश होतो.
1) मानसिक 2) शारिरीक 3) अध्यात्मिक

२) कुमारावस्थेतील समस्यांचा अभ्यास ---------- मानसशास्त्रत केला जातो .
1) वैकासिक 2) सामाजिक 3) बोधात्मक

३) कार्ल रॉजर्सच्या मते प्रत्येक व्यक्ती ---------- करण्याचा प्रयत्न करते.
1) संपादन 2) आत्मवास्तविकीकरण 3) समाजातील दर्जा

४) विकासामुळे येणारे बदल ---------- असतात .
1) अपेक्षित 2) अनपेक्षित 3) अनिश्चित

ब) जोडया लावा . (4)

'अ'	'ब'
1) विल्यम वुंट	1) गुन्हेगारी वर्तनाचा अभ्यास
2) गुन्हेगारी मानसशास्त्र	2) जन्मापासून दोन आठवडे
3) अडावस्था	3) फलित अंडपेशी
4) स्वयं - सक्षमता	4) एखादी गोष्ट पूर्ण करण्यासाठी स्वत:च्या क्षमतांवर असणारा विश्वास
	5) बोधावस्थेचा अभ्यास

क) खालील विधाने चुक की बरोबर ते लिहा . (3)

१) आधुनिक मानसशास्त्र म्हणजे मनाचा अभ्यास होय.

२) चुका स्वीकारल्यामुळे स्व-प्रतिष्ठा वाढते .

३) विकास हा विशिष्ठाकडून सामान्याकडे होतो .

ड) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (3)

१) मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा .

2) स्व संकल्पना म्हणजे काय?

3) मानसशास्त्राची पहिली प्रयोगशाळा कोठे स्थापना झाली?

प्र .2) ३५ ते ४० शब्दांत उत्तरे लिहा . (कोणताही एक) (3)

1) स्वय – सक्षमतेची गुण वैशिष्ट्ये सागा.

2) पातंजलीचा अष्टांगयोग स्पष्ट करा.

प्र .3 अ) फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन) (4)

1) उच्च स्व – प्रतिष्ठा असणाऱ्या व्यक्ती – कमी स्व – प्रतिष्ठा असणाऱ्या व्यक्ती.

2) उपयोजित शाखा – सैध्दांतिक शाखा.

3) वाढ आणि विकास.

ब) टिपा लिहा. (कोणतेही - 1) (3)

1) नवजात अवस्थाए

2) सकारात्मक स्वप्रतिमेसाठीचे उपाय.

प्र .4) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणत्याही - 3) (6)

1) स्व आणि स्व लैंगिक भुमिका ओळख २) बोधात्मक मानसशास्त्र ३) वर्तन .

प्र .5) खालील प्रश्नांची दिलेल्या मुददयांच्या आधारे ८० ते १०० शब्दांत उत्तरे लिहा . (कोणत्याही - २) (10)

1) मानसशास्त्राच्या सैद्धांतिक शाखा स्पष्ट करा .
1) वैकासिक मानसशास्त्र 2) बाल मानसशास्त्र
3) सामाजिक मानसशास्त्र 4) अपसामान्य मानसशास्त्र

2) विकासाच्या जन्मपूर्व अवस्था स्पष्ट करा .
1) अडावस्था 2) भृणावस्था 3) गर्भावस्था

3) मानसशास्त्रची ध्येय स्पष्ट करा .
1) वर्णन 2) स्पष्टीकरण 3) पूर्वकथन 4) नियंत्रण

प्र .6) खालील प्रश्नांची १५० ते २०० शब्दांत उत्तरे लिहा . (कोणत्याही - १) (10)

स्व–सादरीकरणातील चार घटक स्पष्ट करा .

किंवा

विकासाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

19

डी. बी. जे. कनिष्ठ महाविद्यालय, चिपळूण
कृतिपत्रिका प्रथमसत्र –२०२२–२३
विषय – मराठी इ. ११ वी

वेळ–२:३० तास गुण–५०

कृती १ : (अ) खालील उताऱ्याच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा. (०८)

१. मामूची शाळेबाहेरची रूपं : [ ] [ ] (२)

२. मामू शाळेबाहेर करत असलेली कामे– [ ] [ ] (२)

शाळेत तो शिपाई आहे; पण शाळेबाहेर तो बहुरूपी आहे. कुठं फळांच्या मार्केटमध्ये एखादया बागवानाच्या दुकानावर घटकाभर बसून त्याचं दुकान चालव, तो हातावर ठेवेल ते अल्लाची खैर म्हणून आपलंसं कर; कुठं एखादया मुस्लिम अधिकाऱ्याच्या बच्चाबच्चीला उर्दूची शिकवण दे. एक ना दोन नानातऱ्हेचे उदयोग मामू करतो.

शाळेतील लोकांना तो शिपाई वाटतो. शाळेबाहेरच्या लोकांना त्याची अनेक रूपं दिसतात. मौलवी, व्यापारी, उस्ताद या सगळयांचा अंतर्भाव करता येईल असं साऱ्यांनी त्याला सुटसुटीत नाव देऊन टाकलंय–मामू।

३. 'शाळेत तो शिपाई आहे; पण शाळेबाहेर तो बहुरूपी आहे'. या विधानाचा अर्थ तुमच्या शब्दात १० ते १२ ओळींत लिहा. (४)

किंवा

तुम्हाला भावलेल्या व्यक्तिमत्वाविषयी १० ते १२ ओळींत माहिती लिहा.

ब) खालील उताऱ्याच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा. (०४)

१. यांच्याकडून आपल्यावर संस्कार होतात. – (१)

[ ] [ ]

२. माणसाने माणुसकीचा आदर केला पाहिजे कारण– ..... (१)

माणसाने माणसाला माणसाप्रमाणे वागवले पाहिजे. रस्त्यात एखादी म्हातारी रस्ता क्रॉस करु शकत नसेल तर तिला आपण हात पकडून रस्ता क्रॉस करुन देतो. हीच तर आहे माणुसकी. छोटया गोष्टींमधूनच व्यक्त होते. परोपकार, स्वत:बरोबरच दुसऱ्याचा विचार करणे, लबाडी न करणे, लोकांना न फसवणे अशा गोष्टींव्दारेच माणुसकीचा धडा रंगवला जातो.

वडीलधाऱ्या मंडळींचा आदर करणे, थोरामोठयांचा मान राखणे, खोटे न बोलणे, लबाडी न करणे, परोपकार करणे अशा अनेक गोष्टींचा संस्कार लहानपणापासूनच व्यक्तीवर होत असल्याने माणुसकीचे महत्त्व आपोआप मनावर बिंबले जातेच.

जीवनात समाजात इतरांबरोबर वावरताना आपण काही नीतीमूल्ये पाळतो. अलिखित नियमांचे पालन करतो. ही मूल्ये, नियम, आपल्यावर आपल्या आईवडिलांकडून गुरुजनांकडून संस्कारित होत असतात.

माणुसकीचे धडे कुटुंबातच गिरवले जातात. समाजात घडणाऱ्या विघातक गोष्टींना रोखण्यासाठी, स्वत:च्या व इतरांच्याही जीवनात सुख, समाधान व आनंद फुलवण्यासाठी माणसाने माणुसकीचा आदर केला पाहिजे. अन्यथा विकृत, विघातक प्रवृत्तींना वाढायला वेळ लागणार नाही.

३. 'माणुसकीचे महत्त्व'. या विषयी ८ ते १० ओळींत तुमचे मत लिहा. (२)

कृती २ : (अ) खालील पद्यपंक्तीच्या आधारे सूचनेनुसार कृती सोडवा. (०८)

१. कवयित्रीने जिला विनंती केली ती – [ ] (१)

२. कवयित्रीने उन्हाला दिलेली उपमा– [ ] (१)

३. पावसाळयापूर्वी कवयित्रीने या कामांची तयारी केली – (२)

१. ..... २.....

पीठ कांडते राक्षसी
तसे कडाडतें ऊन:
प्राणसई घनावळ
कुठे राहिली गुंतून?
दिला पाखरांच्या हातीं
माझा सांगावा धाडून:
ये ग ये ग घनावळी
मैत्रपणा आठवून....
पडवळा–भोपळयांचीं
आळीं ठेविलीं भाजून,
हुडा मोडून घरांत
शेणी ठेविल्या रचून,
बैल झाले ठाणबंदी,

झाले मालक बेचैन,
तोंडे कोमेजली बाळांची
झळा उन्हाच्या लागून,
विहिरीच्या तळी खोल
दिसूं लागले भिंग,
मन लागेना घरांत
कधी येशील तू सांग?

४. वरील कवितेचा अर्थ तुमच्या शब्दांत १० ते १२ ओळींत लहा. .. (४)

कृती ३ खालील उताऱ्याच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा. (०६)

१. ही परंपरा प्राचीन आहे— [ ] (१)

२. या विविध छटांचे दर्शन नाटकातून घडते — [ ] [ ] (२)

३. हा नाटकाचा प्राण आहे— [ ] (१)

मराठी साहित्यातील 'नाटक' या साहित्यप्रकाराचा विचार केला तर त्यांतून बदलत गेलेल्या समाजाचे चित्रण झालेले दिसते. कोणत्याही समाजातील चालीरीती कालपरत्वे बदलल्या असल्या तरी माणसाचा स्वभाव, मानवी भावभावना या गेली अनेक वर्षे कायम राहिलेल्या आहेत. या मानवी भावभावना, स्वभाव यांतील विविध छटाचे दर्शन नाटकांतून घडते. त्याचबरोबर समाजाचेही वास्तव चित्रण नाटकांतून होत असते. समाजातील बदल नाटकाच्या माध्यमातून मांडण्याची परंपरा फार प्राचीन आहे. नाटक हा समाजाचे यथायोग्य दर्शन घडवणारा प्रयोगक्षम साहित्यप्रकार आहे. म्हणून आपण नाटक या साहित्यप्रकाराचा परिचय करून घेणार आहोत.

नाटय हा नाटकाचा प्राण आहे. एखादया प्रसंगामध्ये जेव्हा कल्पनेपलीकडील बदल अकस्मिकरीत्या घडतो, तेव्हा नाटय निर्माण होते. हा बदल आश्चर्यकारक असतो, खळबळजनक असतो. त्यामुळे वाचकाला, प्रेक्षकाला अनपेक्षित धक्का बसतो. कधी तो सुखद असतो तर कधी दुःखद असतो. निसर्गात आणि मानवी जीवनात असे 'नाटय' पाहायला मिळते. त्याचेच प्रतिबिंब नाटकात दिसून येते.

१. नाटक म्हणजे काय ते ८ ते १० ओळींत तुमच्या शब्दात लिहा. (२)

किंवा ..

'नाटक हा समाजाचे यथायोग्य दर्शन घडवणारा प्रयोगक्षम साहित्यप्रकार आहे'. या विधानाचा अर्थ तुमच्या शब्दांत ८ ते १० ओळींत लिहा.

कृती ४ खाली दिलेल्या कोणत्याही दोन कृती सोडवा. (१२)

१. खालील मुद्दयांच्या आधारे 'सूत्रसंचालनाची पूर्वतयारी.' १२ ते १५ ओळींत स्पष्ट करा.

सूत्रसंचालन म्हणजे———वाचन———श्रवण———निरीक्षण ————आवाजाची जोपासना.

२. गुणवंत विद्यार्थ्यांच्या सत्कार समारंभाची कार्यक्रमपत्रिका तयार करा.

३. मुद्रितशोधनाचे स्वरूप १२ ते १५ ओळींत स्पष्ट करा.

कृती ५ सूचनेनुसार कृती सोडवा. (१२)

१. वाचल्याबरोबर शब्दशः अर्थ कळतो ती शब्दशक्ती म्हणजे ..... (१)
अ) लक्षणा ब) व्यंजना क) अभिधा

२. 'घरावरून हत्ती गेला'. या वाक्यातील शब्दशक्ती लिहा. (१)
अ) अभिधा ब) व्यंजना क) लक्षणा

३. साधी, सोपी, सरळ शब्दरचना म्हणजे ..... काव्यगुण. (१)
अ) माधुर्य ब) ओज क) प्रसाद

४. 'शिवतेजाची माळ आपुल्या पाठीशी पाजळते' या काव्यातील काव्यगुण लिहा. (१)
अ) प्रसाद ब) ओज क) माधुर्य

५. दोन किंवा अधिक केवलवाक्य असतात. अशा वाक्याला ..... म्हणतात. (१)
अ) केवलवाक्य ब) संयुक्त वाक्य क) मिश्रवाक्य

६. तो उत्तीर्ण झाल्यामुळे सर्वांना आनंद झाला. (वाक्यप्रकार ओळखा) (१)
अ) केवलवाक्य ब) संयुक्त वाक्य क) मिश्रवाक्य

७. खाली दिलेल्या शब्दांचे विरुध्दार्थी शब्द लिहा. (१)
अ) बेईमान [ ] ब) प्रकट [ ]

८. खाली दिलेल्या शब्दांचे समानार्थी शब्द लिहा. (१)
अ) घर — ब) जल —

९. खालील दिलेल्या पर्यायातून उपसर्गघटित शब्द ओळखा. (१)
१) अनुमती २) साथीदार ३)रान ४) नानातऱ्हा

१०. खालील दिलेल्या पर्यायातून प्रत्ययघटित शब्द ओळखा . (१)
१) दुकानदार २) गोडधोड ३)उपसंपादक ४) नापसंत

११. खालील दिलेल्या पर्यायातून पूर्णाभ्यस्त शब्द ओळखा. (१)
१) लाललाल २) गुलामगिरी ३)प्रेरणा ४) प्रसाद

१२. खालील दिलेल्या पर्यायातून अंशाभ्यस्त शब्द ओळखा. (१)
१) सफलता २) राहणीमान ३)भाजीबिजी ४) सुप्रसिध्द.

डी.बी.जे. महाविद्यालय, चिपळूण

प्रथम सत्रांत परीक्षा

कक्षा — ग्यारहवी

कुल अंक — ५० विषय — हिंदी समय — २:३० घंटे

विभाग — १ गद्य

कृति १ अ) निम्नलिखित गद्यांश पढकर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए। (८ अंक)

दादी ने नरक चौदस के दिन आटे के दीप बनाकर मुख्य द्वार से लेकर हर कमरे की देहरी जगमगा दी थी। घर पकवान की खुशबू से तरबतर था। गुझिया,पपडी, चकली आदि सब कुछ था। मगर दस वर्षीय उषा को तो चॉकलेट और बंगाली मिठाइयॉ ही पसंद थीं। दादी कहती हैं कि - "तेरे लिए तेरी पसंद की मिठाई ही आएगी। यह सब तो पड़ोसियों नाते रिश्तेदारों घर आए मेहमानों के लिए हैं।"

आटे के दीपक कंपाउंड की मुंडेर पर जलकर सुबह तक बुझ गए थे। उषा जॉगिंग के लिए फ्लैट से नीचे उतरी तो उसने देखा पूरा कंपाउंड पटाखों के कचरे से भरा हुआ था। उसने देखा, सफाई करने वाला बबन उन दीपों को कचरे के डिब्बे में न डाल अपनी जेब में रख रहा था। कृशकाय बबन कंपाउंड में झाड़ू लगाते हुए हर रोज उसे सलाम करता था। "तुमने दीपक जेब मे क्यों रख लिए ?" उषा ने पूछा । "घर जाकर अच्छे से सेंककर खा लेंगे, अन्न देवता हैं न।" बबन ने खीसे निपोरे।।

१) **संजाल पूर्ण कीजिए।** (२अंक)

घर के पकवान इनके लिए थे

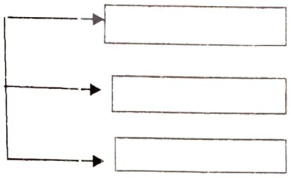

२) उत्तर लिखिए।

१) बबन का शरीर

२) बबन आटे के दिपों को इस काम में लाएगा। (२अंक)

३) **आकृती पूर्ण कीजिए।** (२अंक)

फ्लैट से नीचे उतरने पर उषा ने देखा

४) दावत में होनेवाली अन्न की बरबादी पर अपने विचार व्यक्त किजिए। (२अंक)

आ) निम्नलिखित सवालों के जवाब ८० से १०० शब्दों में लिखिए। (३ में से २) (६अंक)

१) 'मेरा भला करने वालों' से बचाए इस पाठ के आधार पर ग्राहकों की वर्तमान स्थिति का चित्रण किजिए।

२) 'मुस्कुराती चोट' शीर्षक की सार्थकता स्पष्ट कीजिए।

३) 'उषा की दीपावली' लघुकथा द्वारा प्राप्त संदेश लिखिए।

इ) निम्नलिखित सवालों के जवाब एक वाक्य में लिखिए। (३अंक)

१) महादेवी वर्मा जी की कौनसी साहित्य कृति को ज्ञानपीठ पुरस्कार प्राप्त हुआ है?

२) धनपतराय का विशेष नाम क्या है?

३) रामधरी सिंह का उपनाम क्या है?

विभाग — २ पद्य

कृति २ **अ) निम्नलिखित पद्यांश पढकर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए।** (८अंक)

ऊंची हुई मशाल हमारी
आगे कठिन डगर है,
शत्रु हट गया लेकिन उसकी
छायाओं का डर है,
शोषण से मृत है समाज
कमजोर हमारा घर है,
किंतु आ रही नई जिंदगी

यह विश्वास अमर है,
जन गंगा मे ज्वार
लहर तुम प्रवहमान रहना,
पहरूए, सावधान रहना!

१) कृति पूर्ण कीजिए। (२अंक)

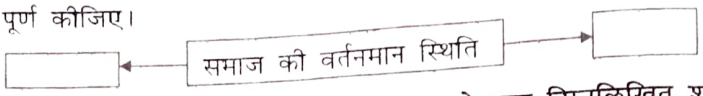

२) **पद्यांशं पढकर ऐसे दो प्रश्न तैयार कीजिए, जिनके उत्तर निम्नलिखित शब्द हो।** (२अंक)
१)आगे की — २) लहर को —

३) रिक्त स्थानों की पूर्ती कीजिए। (२अंक)
१) ऊंची हुई ———— हमारी।
२) लहर तुम ———— रहना।

३) 'देश के विकास में युवकों का योगदान' इस विषय पर अपने विचार लिखिए। (२अंक)

आ) 'नवनिर्माण' कविता का रसस्वादन कीजिए। (६अंक)

इ) निम्नलिखित सवालों के जवाब एक वाक्य में लिखिए। (३अंक)
१) 'चिदंबरा' यह किस साहित्यकार की कृति है?
२) 'नागार्जुन' किस कवि का विशेष नाम है?
३) 'कितनी नावों में कितनी बार' यह किसकी कृति है?

विभाग — ३ व्यावहारिक हिंदी

कृति ३ अ) **पारिभाषिक शब्द (८ में से ६)** (६अंक)

१) Account	५) Cashier
२) Session	६) Pension
३) Draft	७) Amount
४) Advance	८) Deduction

विभाग — ४ व्याकरण (१०अंक)

कृति ४ अ) **निम्नलिखित उदाहरणों में से रस पहचान कर लिखिए।** (२अंक)
१) अबला जीवन हाय! तुम्हारी यही कहानी,
आँचल में है दूध और आँखों में पानी।
२) सजि चतुरंग सैन, अंग में उमंग धरि। सरजा सिवाजी, जंग जीतन चलत है।
भूषण भनत नाद, बिहद नगारन के, नदी — नद मद, गैबरन के रलत है।
३) मैं ऐसा शूर वीर हूँ, पापड तोड सकता हूँ। अगर गुस्सा आ जाए तो कागज मरोड सकता हूँ।।

आ) **निम्नलिखित उदाहरणों में से अलंकार पहचान कर लिखिए।** (२अंक)
१) चारू चंद्र की चंचल किरणें, खेल रही थी जल — थल में।
२) मैं सुकुमारी नाथ बन जोगू। तुमहिं उचित तप मो कहँ भोगू।
३) तीन बेर खाती, ते वे तीन बेर खाती हैं।

इ) **निम्नलिखित मुहावरों का अर्थ बताकर वाक्य में प्रयोग कीजिए।** (२अंक)
१) अंकुर जमाना।
२) कमर कसना।
३) जबान देना।

ई) **निम्नलिखित वाक्यों में काल परिवर्तन कीजिए।** (२अंक)
१) मछुवा नदी के तट पर पहुँचा। (सामान्य वर्तमानकाल)
२) बबन उसे सलाम करता हैं। (पूर्ण भूतकाल)
३) आप सबको जीत सकते हैं। (सामान्य भविष्यकाल)

उ) **निम्नलिखित वाक्य शुद्ध करके फिर से लिखिए।** (२अंक)
१) तुम जुठे साबित होगा।
२) हमारा तो सबसे प्रीती है।
३) उसे तुम्हारे शक्ती पर विश्वास हो गया।

डी. बी. जे. कॉलेज, चिपळूण

प्रथम सत्र परीक्षा

समय :- 2 ½ घंटे | विषय:- हिंदी | कुल अंक :-50

कक्षा :- ग्यारहवीं

सुचना:- सभी प्रश्न अनिवार्य है।

प्र.1) अ) निम्नलिखित गाद्यांश पढकर उस पर आधारीत कृति कीजिए। 08

1) आकृति पूर्ण कीजिए : 02

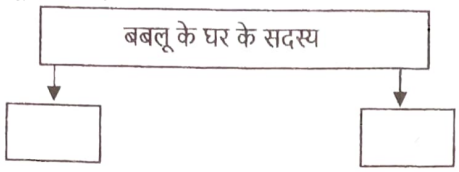

घर में बाबा बिमार थे। उनकी दवाई, राशन के लिए पैसे चाहिए थे। माँ चार घर में चौका – बर्तन करके जितना लाती वह सब बाबा की दवाई और घर में ही लग जाता। बबलू की पढाई बीच में ही छूट गई। माँ को सहारा देने के लिए बबलू ने घर –घर जाकर रद्दी इकट्ठा करना शुरू कर दिया पर पढाई के प्रति लालसा बनी हुई थी। उस दिन भी तराजू पर रद्दी तौलते हुए बबलू की नजर लागातार स्कूल की उन किताबों पर थी जिसे रद्दी में बेचा जा रहा था। वह चाह रहा था कि वे किताबें उसे मिल जॉए।

"स्कूल नहीं जाता तू ? अजीब है तेरे माँ- बाप जो तुझसे काम कराते है।" घर मालकिन ने तराजूके काँटे पर नजर जमाए कहा। तभी उनकी कॉलेज के लिए तैयार होती लडकी ने कहा – "माँ, बाल मजदूरी अपराध है ना ?" "हाँ बिल्कुल, पर अनपढ माँ- बाप समझें तब न", बबलू को बुरा लगा। उससे अपशब्द सहे नही गए।

"स्कूल बप्पा ने भेजा था मेमसाहब पर उनके पास किताबों के लिए पैसे न थे इसलिए पढाई रुक गई।"

"माँ, इससे इन किताबों के पैसे मत लो। इसके काम आएगी। वह इनसे अपनी पढाई कर लेगा।"

"कुछ नहीं होता इससे , हम फ्री में देंगे और यह रद्दी पेपर के मालिक से किताबों के पैसे ले चाट- पकौडी में उडा देगा। इनके बस का नहीं है पढना।"

2) आकृति पूर्ण कीजिए। 02

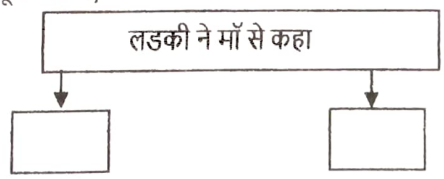

3) कारण लिखिए। 02

1) बबलू की पढाई बीच में ही छूट गई ।

2) बबलू ने घर- घर जाकर रद्दी इकट्ठा करना शुरू कर दिया।

4) 'शिक्षा से वंचित बालकों की समस्याएँ ', इस विषय पर 40 से 50 शब्दों में अपना मत लिखिए। 02

आ) **निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर 80 से 100 शब्दों में लिखिए ।** 06

1) 'उषा की दीपावली ' लघुकथा द्वारा प्राप्त संदेश लिखिए ।

2) अखबार के दफ्तर से आए दो युवाओं से मिले लेखक के अनुभव को अपने शब्दों मे लिखिए।

इ) **निम्नलिखित किसी तीन प्रश्न के उत्तर प्रत्येकी एक-एक वाक्य में लिखिए ।**

1) अब्दुल हसन का विशेष नाम क्या है ?

2) 'रामधारी सिंह ' का उपनाम क्या है ?

3) 'त्रिलोचन ' का वास्तविक नाम लिखिए।

4) 'चिदंबरा ' के लिए किसको ज्ञानपीठ पुरस्कार मिला है ?

5) श्रीलाल शुक्ल को कौन से साहित्यिक कृति के लिए ज्ञानपीठ पुरस्कार मिला है ?

प्र.2) अ) **निम्नलिखित पदयांश पढकर उसपर आधारीत पुछे गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए।** 08

1) आकृति पूर्ण कीजिए : 02

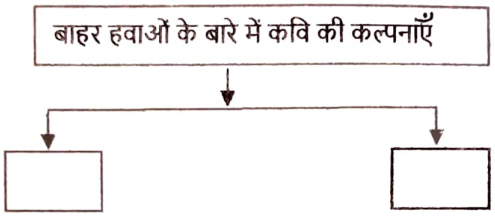

विषम शृंखलाएँ टूटी हैं

खुलीं समस्त दिशाएँ,

आज प्रभंजन बनकर चलतीं

युग बंदिनी हवाएँ,

प्रश्नचिन्ह बन खडी हो गई

ये सिमटी सीमाएँ,

आज पुराने सिहांसन की

टुट रहीं प्रतिमाएँ,

उठता है तूफान

इंदु, तुम दीप्तिमान रहना,

पहरुए, सावधान रहना !

2) **उचित जोडियाँ मिलाइए।** 02

क्र.	'अ'	'ब'
1	विषम	सीमाएँ
2	युगबंदिनी	शृंखलाएँ
3	सिमटी	सिहांसन
4	पुराना	हवाएँ

3) निम्नलिखित शब्दों के वचन बदलकर लिखिए। 02

1) शृंखला 2) सीमा 3) दिशा 4)प्रतिमाएँ

4) परतंत्रता के संदर्भ मे 40 से 50 शब्दों में अपने विचार लिखिए। 02

आ) निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर 80 से 100 शब्दों मे लिखिए। 06

1) निम्नलिखित मुद्दो के आधार पर त्रिवेणि कविता का रसस्वादन कीजिए।

1)रचनाकार का नाम

2)पसंद की पंक्तीयाँ

3)पसंद आने का कारण

4)कविता का केंद्रीय भाव

2) निम्नलिखित मुद्दो के आधार पर पंद्रह अगस्त कविता का रसस्वादन कीजिए।

1)रचनाकार का नाम

2)पसंद की पंक्तीयाँ

3)पसंद आने का कारण

4)कविता का केंद्रीय भाव

इ) निम्नलिखित किसी तीन प्रश्न के उत्तर प्रत्येकी एक -एक वाक्य में लिखिए । 03

1) 'बंग महिला ' का वास्तविक नाम क्या है ?

2) 'महेंद्रकुमारी ' का विशेष नाम क्या है ?

3) महादेवी वर्मा को किस साहित्यिककृती के लिए ज्ञानपीठ मिला ?

4) 'राग दरबारी ' साहित्यिक कृती के लिए किनको ज्ञानपीठ पुरस्कार मिला ?

5) 'चंद्रधर शर्मा ' का उपनाम क्या है ?

प्र.3) निम्नलिखित अँग्रेजी शब्दों के लिए हिंदी का पारिभाषिक शब्द लिखिए।(कोई 6) 06

1)Session 2)Advance 3)Pension 4)Bench

5)Validity 5)Supervisor 6)Orbit 6)Network

प्र.4) अ) निम्नलिखित पंक्तियों के रस पहचानिए।(कोई 2) 02

1) अबला जीवन हाय ! तुम्हारी यही कहानी,
आचल में है दूध और आखों में पानी

2) मैं ऐसा शूर वीर हू, पापड तोड सकता हू।
अगर गुस्सा आ जाए तो कागज मरोड सकता हू।

3) जसोदा हरि पालनै झुलावै।
हलरावे दुलराई, जोई सोइ कछू गावै॥

आ) निम्नलिखित पंक्तियों के अलंकार पहचानिए।(कोई 2) 02

1) मैं सुकुमारी नाथ बन जोगु।
तुमहिं उचित तप मो कहें भोगू।

2) तीन बेर खाती
ते वे तीन बेर खाती है।

3) तरनि तनुजा तट तमाल तरुवर बहू छाए।

इ) निम्नलिखित किसी दो मुहवरों का अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए। 02

1)किस्मत खुलना 2) कमर कसना

3)लोहा मानना 4) तूती बोलना

ई) निम्नलिखित वाक्यों को शुद्ध करके लिखिए।(कोई दो) 02

i) गुस्से से कही ग्यान हासिल होता है।

ii) वे बैचारे जान से नीराश होने लगे।

iii) बड दादा कि विसेष चली नहीं।

उ) निम्नलिखित किसी दो वाक्यों के सूचना के अनुसार काल परिवर्तन कीजिए। 02

1) वह राजा से प्राणों की रक्षा की प्रार्थना करने लगी। (अपूर्ण वर्तमानकाल)

2) वह घोर निराशा के अंधकार में भ्रमण कर रही थी।(पूर्ण भूतकाल)

3) राजाराम घर की तरफ चल दिया। (सा. भविष्यकाल)

*****

D.B.J. College, Chiplun

Terminal Exam 2022

Std : XI **Sub : English** **Time : 2.30 Hours** **Marks : 50**

Section 1:Prose

Q.1 (A) Read the extract and complete the activities that follow. **12**

I made a quick trip to Surat and bought around 10 kg of moong.Moru Dada rented his tractor to plough the and and quickly planted moong all over the place.

A few days later, we were overjoyed to see tiny green leaves. I had never seen moong growing before and was thrilled at the sight. It was the same thrill when I saw the first of the hibiscus I had planted bloom at the railway quarters in Vile Parle in Mumbai. I was grateful to have taken Moru's advice.

The next thing Moru Dada wanted to do was spray some pesticide on the plants. He claimed that it would give a higher yield. This was something we did not want to do. We were clear that we would not use any chemicals and ned to explain it to him. He reacted as if we had suggested hara-kiri . It took a lot of convincing to ensure that Moru Dada and his friends did not use any chemicals on the farm. They refused to understand how crops could grow without sprays.

Contrary to what everyone had told us nature did her job and she needed no bribes to get the work done. Soon it was harvest time and we managed a respectable 300 kilograms. An awful lot of moong and with it a lot of onfidence. Now I was certain the land was fertile and that it was possible to grow crops without chemicals. It was a major morale booster.

1. Write down the following statements and state whether they are true or false. **2**

) The writer planted hibiscus in his farm.

) Moru Dada thought that crops could not grow without sprays.

) The writer purchased moong seeds from Surat.

) After Moru Dada's suggestion the writer decided to use sprays in his farm.

2. Moru Dada wanted to use pesticides. The writer disagreed with him. Give reason. **2**

3. After getting a good harvest, the writer says that it was a major morale booster. Explain the writer's views ehind this statement. **2**

4. Do you think it is possible to grow crops without using chemical sprays? Explain your view. **2**

5. Give one word from the extract for the following. **2**

a formal way of killing oneself- ii.proper for cultivation-

i. will power- iv.gift offered to do work -

6. Do as directed. **2**

I had never seen Moong growing before.

Identify the tense)

I made a quick trip to Surat and bought around 10 kg of moong.

Choose the simple form of the given sentence from the sentences given below)

When I made a quick trip to Surat, I bought around 10 kg of moong.

Making a quick trip to Surat, I bought around 10 kg of moong.

As I made a quick trip to Surat, I bought around 10 kg of moong.

I bought around 10 kg of moong after I made a quick trip to Surat.

1. Language study :- **3**

If you do not work with interest and attention, you will waste your time.

Use 'unless'. Choose one of the options given below as your answer.)

Unless you do not work with interest and attention, you will waste your time.

Unless you work with interest and attention, you will waste your time.

Unless you work with interest and attention, you will not waste your time.

Work with interest and attention, unless you waste your time.

Self-confidence means faith in your own strength and also in your studies. (use 'as well as' and rewrite)

) When you develop a liking for your studies, you develop concentration.

Use 'as soon as' and rewrite)

2. Spot the error :- **1**

or success in the exam, you has to pay equal attention to all subjects.

Section 2: Poetry

Q.2 (A) Read the extract and complete the activities that follow. **10**

x feet high my own dark cherry,

nd I could scarcely believe it-a berry.

pened and jewelled in the sun,

ang from a branch- just one!

nd next year there were blossoms small

nk, fragile, quick to fall

the merest breathe, the sleepiest breeze. .....

I lay on the grass, at ease,
Looking up through leaves at the blue
blind sky, at the finches as the flew
and flitted through the dappled green.
While bees in an ecstasy drank
Of nectar from each bloom and the sun sank
Swiftly, and stars turned in the sky,
And moon-moths and singing crickets and I
Yes, I! ---- praised Night and Stars and tree:
That small, the cherry, grown by me.

A1. The poet had a beautiful experience laying under the cherry tree. List the things in a web that he watched there. 2

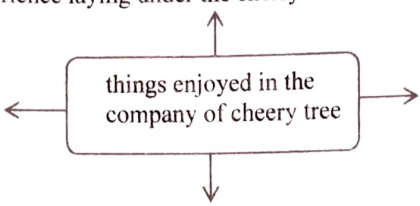

A 2. Interpretation: The poet enjoyed the company of the cherry tree. Describe his feelings by giving expressions from the poem. 2

A 3. Personal response: The poet feels proud to have his own tree. Have you ever experienced such feeling towards anything? Explain. 2

A 4. Give two examples of alliteration from the extract and explain them. 2

A 5. Construct 4 poetic lines of your own on the topic 'tree'. Use rhyming words. 2

2.B.Read the following poem and write an appreciation based on the following aspects. 4

There is another sky,
Ever serene and fair,
And there is another sunshine,
Though it be darkness there;
Never mind faded forest, Austin,
Never mind silent fields----
Here is a little forest,
whose leaf is ever green;
Here is a brighter Garden,
Where not a frost has been;
In its unfading flowers
I hear the bright bee hum:
Prithee, my brother,
Into my garden come !

Use the following points....
-about the poem, significance of the title -
- form of the poem, theme -
- poetic style, language features/ poetic devices -
- message, values, morals -
- your opinion about the poem -

Section 3- Writing Skill

Q.3 Completethe activities as per the instructions given below. 1

A. Attempt any one of the following.

1. **Virtual message**

Anurag comes home from school and finds the door locked. Since he has duplicate key, he enters and finds a note from his mother kept on the table. In it she explains that she had to rush to the hospital with Mrs. Joshi their neighbour , who had met with an accident.She has also written that he should have the rice and curry kept on the dining table for lunch. He could heat the food in the microwave oven if he wanted to, but he should be very careful while handling the switch.

Draft the message which Anurag's mother left for him.

OR

2. Statement of Purpose –

Read the personal details given below and prepare a suitable statement of purpose.

Film and Television Institute of India is one of the leading institute of India for the study of acting. You belong to a family of drama actor and would like to pursue your career in acting related music field. Your hobbies are mimicry and wrapping. You have won many prizes at school and college level at the hands of well-known personalities. You would like to work as a voice over actor. Prepare statement of purpose on it.

OR

Group discussion-

ecently your College English Department had organised Langmaniya- the language festival. You,along with your ends enjoyed the exhibition and funny games and also participated in various competitions. Prepare a discussion ith your friends about all these activities.

. Attempt any one of the following- 4

Email writing

rite an email to the local newspaper editor to draw attention to the bad condition of roads in front of your college.

OR

Report writing Your college organised various competitions and programs and a grand rally in order to celebrate e diamond jubilee of our independence. Write a report of all those activities to be published in the local newspaper.

OR

Interview Questions -During 'HarGharTiranga' campaign, Air Chief Marshal HemantBhagwat (rtd.) had been vited to your college. Prepare a set of 8 to 10 questions to interview him.

.Attempt any one of the following 4

Speech writing-As Lockdown period is over now you can attend offline lectures and enjoy college life. Prepare a peech in about 100 to 150 words to express your views about the topic- offline versus online .

OR

Compering.

nagine that you are a comper of 'Annual Prize Distribution Ceremony' of your college. Prepare a compering ript of the programme with the help of the following points.

- Introduction
- Welcome of the guest and welcome speech.
- Lighting the lamp.
- Main event of felicitation.
- Chief Guest's speech.
- Vote of Thanks.

OR

. Expansion of Idea –

xpand the following idea with the help of given points.

As you sow so shall you Reap."

Hints - Explain the proverb.Give example.Give moral. 4

. Attempt any one of the following –

. Film Review.

/rite a review of a film that you have recently watched. Write your review based on any four points given elow.

- Name of the character (Main and supporting role.)
- About the story / theme of the film.
- Why did like the film.
- Special features / novelties / novel ideas.
- Music / dance / songs / action / direction.
- Would you recommend your friend to watch this film.

OR

. Blog Writing –

/rite a blog in proper format on 'Importance of Environment Conservation'

OR

. Appeal Writing.

reapare an appeal to make the general public aware about Need of Precaution against infectious diseases. Make use f the following points.

- Prepare an attractive slogan.
- Make a persuasive appeal.
- Mention the importance of precaution.
- Add your own points.

Section 4- Literary Genre- Drama.

).4. History of drama - 4

. Match the following 2

1. Plot.	background
2. Theme.	protagonist
3. Setting	central idea
4. Main character	series of events

. Fill in the blanks by using correct words from the bracket - 2

'Hindi, Shakespeare, flat, round, Sanskrit, Kid, conflict, theme)

. Romeo and Juliet is a famous tragedy written by.....

..... character develops through the experience in the story.

. Earliest seeds of Indian drama are found in..... drama.

. Aristotle says, ... is the soul of drama.